

עין משפט
גר מצודה

גמ' א מ"י פ"ו תהלל
פירושין הלכה ו
ש"ע ח"ח פ"י חט פט
יא:

סד ג ת"י פ"ו מהלכות
עירובין הלכה ז
נוש"ע א"ח ק"י חט טעף
יב:

סב ד מ"י שס הלכה ו
טוש"ע שס עקיף יא:
סב ד מ"י פ"ח מהלכות
עירובין הלכה א טור
ש"ע א"ח סי' תיב:

רבינו חננאל

אמר אבי' אל שני האילן
באילן שיש תחתיו י"ב
אילן שיש לומר כל
אומות עמנו כפינו עצמו
ואם סמיך אילי הוה,
אכל באילן תחתיהו י"ו
אכל בירי מקצת בירי
ניכר. כיון שאין תחת
האילן שיעור שלשה
ביתין, ר' אמות לכל
האילן י' לומר ד' אמות
שנאמרו, וכן מקום
שביטתו אצל תחתן ו'
מקום שביטה ארבעה ריי'
כל בירי נכר, אלא אם
תנינ' ד' אמות מצד אחד
והתכן ו' אמות
שנאמר (תל' חו') אם
ארבע אמצעותיו אילן
שארש' שלש התצורות,
ואם ו' התצורות נאמר
ושאר באמצע שלש
אמות מכל פנים ומצאת
אמת אחת מכל בית.
ורחנין מלא דמר
מפצלתא קא מסיים אל'
אפשר אל' מנכר מקצת
בביתיה, דלמא ארבע
דנצמא או מארבע
דברוסא קא מסיים,
כמיציע כלל אל' דלמא
אספקא בירי נכר.
ואיבא, אכל שנו אל'
באילן תחתיהו י' אמות,
אכל באילן תחתיהו שני
אמות כיון דבית שביטתו
אצל פחות מרביע אמות
כיון דאמר וכן מצד אחד
אל' מרדו לו' ד' אמות
אמת אחת כפינו איל'
ניכר. מירב תורה, דבר
ש' שיהיה בירי וזה
מביד אילן או דגר וכו',
דכח דרבי אבא אמרין
שסיים ארבע אמות
שקבע אכל אל' סיים
ארבע אמות שקבע ריי'
או לא וזהו ששקלא, לימא
דדרי ויהיבא דמקדמא,
וברוקים שסאלו לאל'
דאמרין כנון דדרי מקום
לגילו ועד עיקר האילן
אילן אלפי גומדי ארבע
גומדי, וכיון ארבע
שביטתי תחת האילן,
והוא מקום רגליו דרי'
עיקר האילן אלפים
וקרבע אמות שנתת אילן
ארבע אמות שנתת אילן
אין לחתומי ארבע אמות
קנה שביטה אילן חצן
לחתומי, לפיכך אין לו
אכל ארבע אמות. [וחא]
דמתיא גרוע לאוהו מקום
שאלה אילן כולו וחדעו לו'
אלפים אמות, איצטרי בזמן
שהוא חצן אלפים אמות
שאלה אילן אחר אמות
מקום חצן אלפים אמות
שאלה אילן אל' אמות
שהוא מרביע בהן. אבל
[הן] [אם ידון] סמיכים
רגליו ועד עיקר שיל אילן
אלכסיתו מרביע מרלן אל'
חלוץ עד שמגיע תחת
האילן ונעשה שש חסר
מכל דהא אל' סיים חסר

וְיִזְכֹּר שֶׁבַר אֶקְרֹב נִרְוֹל מִבּוֹיָן. הַקֶּסֶס
עֲשֵׂהוּ דְר' יִחוּת מִשּׁוֹן לִקְרֹב
לִימָה לִי חִיבֵר קִדְשָׁהּ אֶחָד שֶׁחֲקָלָה
(ספּ): וְאוֹמֵר ר"י דִּלְגָּ שֶׁיֵּין כֵּאֵן חִיבֵר
כֹּל הִכָּה דְלִימָתוֹהּ בְּחַצְרוֹתָהּ וְאִם
וְהִכָּה אֶרְצָה מִן לִימָה לִימָה
לְמִרְמוֹת לְחִמִּי חֲדָה וְאוֹמֵר ר"י דִּלְגָּ
יֵין לְבָדִן יִכּוֹל לְהַפְרִישׁ ד' מִכֵּל מ'
יֵין אֶבֶל אֵין כּוֹלֵן יִחַד אִי אֶפְסָר
לְתַקֵּן אֶל אִי פִירֵשׁ יֵין מִכֵּל מ'
וְיִמִּין דִּהָא כֹּל מִיֵּין וְיִמִּין יֵין לוֹ עֲשֵׂה
חֲוִילֵין וְעֲשֵׂה קִדְשׁוֹת וְאִי אִ"ל שֶׁלֹּא
מִהָא אֶחָת מִרְמוֹהּ מִן קִדְשׁוֹת:
מִה

אבל באילן שתחתיו ז' אמרו
תניא כוותיה דשמואל תניא
מכיר אילן או גדר ואמר שמי
שבייתתי במקום פלוני מהלך
מהלך את כולו וחוצה לו אל
בתל שהוא גבוה י' טפחים וזו
עמוקה י' והיא מד"א ועד ביי
אלא ד"א י"היו שנים אחד כ
שבתא למכור והמכיר אומר
שקבע אבל לא סיים ד"א
דשמואל אמר לך שמואל הכב
עיקרו תרי אלפי וארבע גרמיד
לבר מתחומא אי סיים ד"א מצי
טעיה ועירב לשתי רוחות כמדור
לעבריו צאו וערכו לי י' אחד
מהלך לצפון כעירובו לדרום
התחום לא יזוז ממקומו לימא
אמר שבייתתי בעיקרו מהלך
ומעיקרו לביתו אלפים אמה

מאשר הבקשה שיש לו מחילות והוא חוש יתר מבית סתים הואיל ולא הורחם ד"א כגון שאלו לו מחילות ויהי מנייהו דמפרסם ואילו לקמן לו מחילות ומקיים קני ליה מיהא ד"א לבב בנאות ד' תהא שביחתי: לא יוון ממקום לקנות וכן שרצה לא סיים והיינו כרבי אלפי לתחומה ד' לביתה כולן חלין מן חלין קס יוה לבד מסתא. שאת חלין לתחומה שרי רחוק ממקום שביחתי יוון חר ורי הוא עכשו חול לתחומה ואין חלין בתוך אלפיה ד"א דכל ד' ריבבנא נפיקו או דרדומה וליכין דיו על התחומה של חלין ולא יגיע לביתו בא למדוד מן התחום במקום רגליו: טעם ועירב לב' לשמיהן והסתא הוא דקנתה לו ואינו מהלך לביתו) לנפון כשעבר תחום שגניא חלין אלס לא הורך כגור חלי' ג' אלפי ממקום עירובו אלפיה מותר חלין אלפי שדרום עליו לו לקוף אלף לנפון ביתי תחום. שגניא חלי' מנייהו התחום שגניא לביתו ותחום שלם מן המורה דנפיקו חלי' לקנות שביחתי אלף במקום העירובין לו דרום. קמי מיהא מהלך לנפון בעי' ליה למחל ואע"ג דלא סיים כדי ינחא ל' ינחא סייח ונפיקה דרבי. דלמי חלי' ינחא למיחל הכי לא קנה לא היה וינחא וינחא להלך במקום שגניהם טעניה ל' אל סיים כדי ינחא ליה. ולנפון שגמתי' סבר לא קנה לא מקום רגליו חלי' מן חר לדרום ומתוך כרגלי' חלי' מן חר אפשר מיהו חר' מנייהו קניא ומדל' ותחם האילן סבר רב דכיון דלא סיים או חרבע נפיקות או חרבע דרומיות מפרש בההיא לישנא דלשמואל אין לו

הר"ר אפרים ל"ל לפרושי
ול קמחין מופק ליה דר"י
מחמת הן כפרק מרובה ונ"ק
אז כרמי לצירוקן א דקדשי
ומ"ס לקרבן גדול קא
שנו אלא באילן שח
באילן שאין תחתיו
ביתו ניכר מתקף לה
יהושע ממאי דבארבע
דלמא בארבעי דהאי
גיסא קמשיים אלא אז
יהושע "לא שנו אלא א

הרי מקצת ביתו נ
ותיה דרב מי שבא
תתי תחתיו לא אמר
שמוע לאותו מקו
ם אמה בר"א במקו
ם א"מ ד"א ועד בית
מאתים אבל במקו
ם יר ואחד שאינו מכיר
שביתו במקו פלוני
קבע על ידו ממקומו
במאי עסקין יבגן דא
דאי מוקמית ליה באידי
זיל ואי לא לא מצי אוי
ה (ה) הוא שמעקרב לו
עירב עליו לצפון ואו
לדרום כעירובו לצפון
תיהו תיובתיה דרב
מקום גרליו ועד
נמצא מהלך משחש

[illegible]

מכיון אמר אביי לא
ותניו י"ב אמה אבל
ב אמה הרי מקצת
רב הונא בריה דרב
מציעתא קא ממסין
ניסא ובראבקי רהאי
י"ב רב הונא בריה דרב
יאלו שתתחיו ח' אמות

י' תניא כוותיה דרב
ירך וחשבה לו והיה
כלום אבל אם אמר
הגיע לאותו מקום
המסויים כגון ששבת
מים וכן בקעה שהיא
שאין מסויים אין לו^א
שני שאינו מכיר מוסר
כד"א כשפיים ד"א
למא תהיו תיבותיה
בא ממקום גנלי ועד
גיסא דאילן קם ליה
תניא כוותיה דשמואל
שתי רוחות או שאמר
עייב עליו לדרום
אם מצעו עליו את
רב תנא הוא ופליג:
עיקרו אלפים אמה
ה' ד' אלפים אמה:
אמר

וְיָחַד מִיָּהּ מִהֶקֶל אֵת כּוֹל מִקּוּם
 לְשִׁיבָה דְרָא': אַבְל מִקּוּם
 לוֹ. בְּתוֹבוֹ אֵלֶּה דְרָא' לְבַד
 הַלְבָּאֵם אֲלֵפִים אֶחָד וְתוֹךְ מִחֵה
 מִיָּהּ דְרָא' קִשְׁטָה. (א) וְיָחַד מִיָּהּ
 מִקּוּם רִגְלֵי דְלִין לֹא שְׂבִיחָה
 חוּץ בְּנוֹן דְּלִיכָא מִמֶּקוּם רִגְלֵי
 דְּלִין גִּיסָא דְלִין נוֹטָא
 וְעֵבֶר רִגְלֵי דְלִין מִתְּנָא מִקּוּם רִגְלֵי
 דְרָא' בְּזֵד וְזֵה שֶׁל אֵין מִיָּה אֲחֵי
 קִמְי שְׂבִיחָה חֲתָם הָאֵילָן אֲחֵי
 וְיִיבֹרֵה דֵּן מִקּוּם רִגְלֵי דְלִין
 מִיָּהּ אֲלֵפִים מִרְדִּין לֹא מִדְּרוֹמָה
 מִמֶּקוּם רִגְלֵי מִכְתֵּם חֲתָמִי
 (ב) וְיָחַד מִיָּהּ מִקּוּם רִגְלֵי
 לְשִׁיבָה לְעֵשׂוֹת כֹּל וְלִי
 וְיָחַד מִיָּהּ וְיָחַד מִיָּהּ
 מִמֶּהֱלָךְ לְדִרוֹם בְּיָמֵהּ כְּשִׁיעוֹר
 כִּי עִירּוֹב בְּנוֹן אֵין מִיָּה לֹא
 יִבְנוּ יֵשׁ לוֹ אֲלֵפִים אֶחָד לְכָל
 שְׁלֹשִׁין בֵּנוֹת לוֹ לְשׁוֹךְ אֲחֵי
 שְׂבִיחָה אֵין עִירּוֹב
 (ג) וְיָחַד מִיָּהּ מִמֶּקוּמוֹ. מִיָּהּ
 וְיָחַד מִיָּהּ מִמֶּקוּמוֹ אֲלֵפִים
 שֶׁ אֵין בִּי מִיָּה לִי אֲלֵפִים
 וְיָחַד מִיָּהּ בְּזֵד דְרָא' דְלִין
 וְיָחַד מִיָּהּ רִגְלֵי לֹא רֵחַ לְקוֹטֵי
 בְּנוֹן דְּלִיכָא לְמִימֵה רִגְלֵי
 הַחֲמוֹם לֹא חוּץ מִמֶּקוּמוֹ דְבִי
 יָקוֹב לְמִימֵה רֵב מִנָּה הוּא וְפִלְגִי
 רִגְלֵי אֵין חֲתָם הָאֵילָן
 וְיָחַד מִיָּהּ עֲבָרִים רִגְלֵי מִיָּה
 יִבְנוּ עֲלֵי וְאֵדֶךְ שְׂרֵי מִמֵּה
 שְׂבִיחָה כָּל וְאֵת הֵיטָן
 אֲחֵיךְ לְשִׁמְרֵי מִמֵּה נִפְשָׁא
 מִמֵּה נִפְשָׁא מִמִּחִילָת אֵילָן

ויון. והלא אפסר וארבעין
 שנה כי אלא תחזיו מתי אה
 ציבה אלא בד' לה אמרין
 (כלום) דארבע קאי: "ב דהאי
 דאיכא למימר ד' דהאי גיסא
 גיסא או מיצוי הלכך לא מס
 ברא אלא מקלם ביומי ניכ
 לבדור שיעור ציבה בנח
 שכל כרחך מצינן ציבו
 ומאי נינהו ארבע מצינא ד
 ארבע שפיר לא בדחאי גיסא
 גיסא הרי אמי אמה מלא
 בתוסס של אמצעות הלכך
 לקנות ומיכו בלא למדוד

מורדין לו מן הדורס כו'.
דבררעני מציטא כו'.
 בדילן ק' אמלעיות מחור ה
 בקר אס מקאט צום יכר
 י' דהא גיסא בחר ליה
 גיסא בחר ליה ואזוי יודש
 וזין חלוצא לספוק בתי
 וזין נבלעא בלוי ארן כאן
אמוס. חלוצא לממער ד
 בחר אז דהא גיסא ולא
אכל ו' אמוס. על כרחק מ
 יכר בלוצה ואזי חלוצות
 דירא לו (ג) אזי בלוצה
 ליה דהא גרי הא מחן וזי
 ואו מהא גיסא [הא גרי הא
 קהה שס צום ומיה צא
שפיטא במקוס פלוני. דמח
 ליה אדמי מקוס מחק מחק
 סהיה טויל ד' אמוח הלכנ
 לסוימי ציה ד"א דכוליה
 את כולו וזאזו לו אלפיס אז
 דמהא את כולו לבד מאלפס
 אזי חלוצא

[illegible]

(א) בק"ד צו, (ב) ולקחת נא.
 (ג) בינה לו: ע"ש.
 (ד) נסחכות ת, גיטין ל"ח.
 כ"ב מב, סנהדרין ס"ג: חול.
 קכ"ג, (ה) רש"ל מ"ח.
 (ו) כס"ח: מבינו,

הגהות הב"ח

(ב) נח' כמחזה
שמואל' (ג) רש' ד'
אזנ' ו'ט' של ספרה
דאי' כחמש' (ד)
מקסי' ד' אחת שקב'
סח' כלל' ו'חית' (ה)
נחמק' (ו) ד"ה ל'
מוקמ' יט' ומקצ'ן
מחמו' ו'חית' (ז)
נחמק' (ח) ד"ה כמחמו'
היה משק' (ט)

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] תיב' ד"ה יומ' סב'
וכו' וזומ' ד"ה וכו'
למירוק. ע"י מנחות ע'
ע"כ תוס' ד"ה ליקדש
וכו' ידו"ק:

מוסף דש"י

לקרבן גדול קא מכוין
ועל טעם היה לנו וקדוש
מוסר שביתת
למכיר, אומר שניתם
עמן וקדוש (א.א.)

בִּינוּ חֲנֻנָאֵל (הַמִּשְׁכָּה)

רוחא, או אשמר לך
עצור ועיבורי על,
צור לך לפנות את
עירך לך לדרום,
בערב כרגלי מי שחיה
עלי לדרום כי. הנה
לזה ששנה רוחא
לוקט תבית את
הא, אל תבית את
מקומך, אל
לחך בעצב כרגלי
שעיר לדרום, כשמו
אמר מלך אלפים
רשאי לרד ופרקן
הנה הוא תולק אל
הנה ותבדיר לרד כי
אם יש תחת הארץ
אמור ולעשה חן
ז' כמלך ז' אבות
מנים מקצת כי
שנים מביה. הנה
לך לבנה שער
שארם אל אבות
אחיים, או נקע
סחיים, וכל מי
שיבחרו ידוע סכר
לך מי אמת
[כלום], מי מעט
לך תחומם. כל
לך תחום אלפים
והתקין סמנו
האלפים לך לדרום
ונתנו לך האלפים
בשפון לך בשפון
אלפים, כל
בדרים כלם אמא
כל הדרום. וכן
עבר עליו כעניין
השפון בדרום, ל
השאר לך
[בעצב], כלום,
בדרום סכר כמא
בכא, ואסר
בדרום שיבחרו
בדרום אל לך
בדרום ואין לך
כלום, ומבשר
רוחא אחר ואר
בשפון לפרק
מקומך. אל
עירובך תולק
בשפון אלפים
המקם שנתנו
בדרום, אם
אסר